

4 ביולי 2019

לכבוד

ניצב דורון ידיד
מפקד מחוז ירושלים
משטרת ישראל
בפקס': 02-5898988

שלום רב,

הנדון: שימוש בכוח משטרתי מופרז ומדיניות של ענישה קולקטיבית בעיסאווייה

אנו פונות אליך בבקשה לרסן לאלתר את מדיניות היד הקשה שמפעילה המשטרה מזה שלושה שבועות כלפי תושבי שכונת עיסאווייה, אשר כוללת שימוש בכדורי ספוג, ירי חי, חסימה תכופה וממושכת של הכניסות לשכונה, חלוקת דו"חות מאסיבית, ונוכחות מופגנת של כוחות חמושים גדולים. התנהלות בלתי מידתית זו, אשר שיאה בהרג הצעיר מוחמד עביד על ידי שוטר ב-27.6.2019, נועדה בבסיסה להרתיע ולהלך אימים, מהווה ענישה קולקטיבית פסולה ואך מובילה להסלמה, כמפורט להלן:

1. בשנים האחרונות אימצה משטרת ירושלים מדיניות של מבצעי אכיפה נרחבים כלפי תושבי שכונת עיסאווייה, שכונה בה חיים כ-20 אלף פלסטינים ואשר סובלת מהזנחה ארוכת שנים ומתת שירותים מצד הרשויות. במסגרת זו, מגיעים כוחות גדולים של אנשי משטרה ומג"ב לשכונה, חוסמים את הכניסות והיציאות אליה וממנה, ומחלקים דו"חות בסיטונות. המסר המועבר לתושבים הוא כי המבצעים נועדו להרתיע מידי אבנים תושבי השכונה.

2. לפני כשלושה שבועות החל בעיסאווייה מבצע אכיפה נוסף אשר לווה במעצרים, בפשיטות ליליות, בבדיקת כל רכב ורכב שיוצא ונכנס לכפר, ובשיבוש עמוק של שגרת החיים. האירועים בעיסאווייה הגיעו לשיאם ביום חמישי שעבר, לאחר הפגנה לא אלימה שארגנו תושבי השכונה עם פעילים ישראלים מארגון Free Jerusalem במחאה על שבועות של אכיפה נוקשה מצד הרשויות. מעדויות תושבים עולה כי ההפגנה הסתיימה ללא אירועים מיוחדים, ולמרות זאת בישרה המשטרה למפגינים כי היא לא תעבור עליה לסדר היום. ואכן בשעות הערב, לאחר סיום ההפגנה, פשטו כוחות משטרה ומג"ב על עיסאווייה, והחלו עימותים עם התושבים. התוצאה ידועה: מוחמד עביד, צעיר בן 20, נורה על ידי שוטר מטווח קצר. אחד הכדורים פגע בחזהו, והוא מת זמן קצר לאחר מכן. תושבים שנכחו בירי דיווחו כי הטיפול הרפואי בעביד התמהמה,

וכך גם פיננוי לבית החולים. בסרטוני וידאו שצולמו בעת האירוע נראים כוחות משטרה דולקים אחר תושבים שניסו לפנות את עביד מהמקום, דבר שעשוי היה להחיש את פיננוי לבית החולים הדסה הסמוך. מהמשטרה נמסר כי הירי בוצע משום ששוטרים חשו בסכנת חיים לאחר שעביד ירה לעברם זיקוקים.

3. ההרג, וסירוב המשטרה למסור את הגופה לידי המשפחה במשך ארבעה ימים, העצימו את העימותים. שוב ושוב פשטו כוחות הביטחון על השכונה. עשרות פלסטינים נפצעו מפגיעת כדורי ספוג, 90 מתוכם בליל שבת (ניר חסון, **הסהר האדום: כ-90 פלסטינים נפצעו מירי שוטרים בעימותים ערב הרג תושב עיסאווייה**, הארץ, 29.6.2019). עשרות צעירים פלסטינים נעצרו בפשיטות ליליות (שם). ביום הלוויה שוב נכנסו שוטרים לשכונה במפגן כוח בוטה, צעדו בהפגנתיות אף ברחוב בו מתגוררת משפחת ההרוג, וביצעו מעצרים אלימים (אורן זיו, **מוחמד עביד נקבר, עיסאווייה עדיין בוערת**, שיחה מקומית, 2.7.2019). בין העצורים היו גם בני משפחתו של עביד.

4. גם במקרה זה, כמו במהלך מבצעי האכיפה, הובהר לתושבים כי מדיניות היד הקשה נועדה לדכא את מחאת התושבים ולשבור את רוחם, עד שלא תתעופף עוד אבן אחת (ניר חסון, **הענישה בעיסאווייה מייצרת מציאות של אלימות. מוחמד עביד שילם את המחיר**, הארץ, 1.7.2019). אלא שנקיטה במדיניות של אכיפה מוגברת ושיטור יתר כלפי אוכלוסייה של אלפי בני אדם, כמו גם הפגנת הכוח המשטרית המאיימת, אשר נועדו להפעיל לחץ על קבוצה בגין מעשיהם של חלק מחבריה - מהוות ענישה קולקטיבית פסולה ואסורה. יתרה מכך - המציאות מלמדת כי הן אף אינן משיגות את מטרתן. כניסת כוחות שיטור גדולים לשכונה אך מתסיסה את הרוחות ומלבה את המתח.

5. בתגובה שנמסרה עתה למיעוט כלי התקשורת שהתעניינו, כמו גם בתגובות קודמות שנלוו למבצעי האכיפה, טענתם כי מבצעי אכיפה, כמו זה שהחל את מחאת התושבים בעיסאווייה עכשיו, נדרשים לצורך אכיפת תשלום חובות וקנסות, למניעת עברות ועל מנת "לשנות את נורמות הציות לחוק". זוהי תגובה מיתממת. התנהלות המשטרה בעיסאווייה בשבועות האחרונים מעידה שזו אינה מטרתה, ולמצער לא מטרתה הבלעדית. הקמת מחסומים דווקא בשעות הבוקר שבהן אנשים ממהרים לעבודה ועיכובם הממושך, עצירת כל רכב ורכב שיוצא מהשכונה, חלוקת דו"חות שיטתית ועיקשת בגין זוטות (תושבים סיפרו כי קיבלו דו"חות בגין שילוט על בתי עסק ואי הסרת ניילון מרכב חדש), והנוכחות המוגברת של כוחות הביטחון בכלל ובמהלך ימי האבל בפרט - אינם אמצעים להשלטת חוק וסדר. זו מדיניות שנועדה להעניש, להשפיל ולדכא.

6. ההשוואה בין אירועי עיסאווייה להתנהלות המשטרה במחאת יוצאי אתיופיה בימים האחרונים היא בלתי נמנעת. בשני המקרים נורה צעיר למוות על ידי שוטר. בשני המקרים אמר השוטר כי הוא חש בסכנת חיים. אלא שהשוטר שירה בסלומון טקה נעצר מיד ונחקר, מח"ש שיתפה את הציבור בפרטים מהחקירה, והשר לביטחון פנים הודיע, כי "אירוע בו מוצא אדם את מותו על ידי שוטר הוא קשה וחמור". המשטרה אף הפגינה סבלנות ואיפוק בשעה שהמוחים חסמו צמתים ודרכים ראשיות ברחבי הארץ למשך שעות ארוכות, וירי כדורי ספוג, ובוודאי ירי חי,

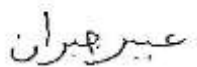
לא התבצע גם נוכח גילויי אלימות קשים. רק בחלוף שעות ארוכות החלה המשטרה לפעול באלימות כלפי המוחים (וכך נהגה גם למחרת).

7. לא ברור אלו מהלכים ננקטו עד כה בעניינו של השוטר שירה במוחמד עביד, ושלא כמו במחאת יוצאי אתיופיה – התקוממות תושבי עיסאווייה על הרג הצעיר לוותה בניסיונות אלימים ובלתי מידתיים של כוחות הביטחון לדכאה מיד. נקל להניח מה היה קורה לו הייתה יוצאת המחאה מגבולות עיסאווייה, מלווה בחסימת צמתים ובפגיעה בנהגים ושוטרים. כפי שכתב אתמול הפובליציסט עודה באשארית בהארץ: "אבן בידי יהודי היא משחק ילדים חצוף כמובן, אבן בידי ערבי היא כלי רצח" (עודה בשארית, אחי האתיופים, מזל שאתם לא ערבים, הארץ, 3.7.2019).

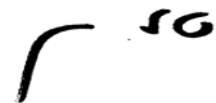
8. חובתה של המשטרה היא לנהוג בשוויון כלפי האוכלוסיות השונות בישראל, גם כאשר היא מצהירה שהיא פועלת במטרה להשליט את החוק. לרשות המשטרה עומדים כלים שונים להתמודד עם מחאות והתקוממויות (שכאשר הן מבוצעות על ידי פלסטינים זכות מיד לכינוי "הפרות סדר"), גם כאשר אלה אינן מנומסות. אכיפה מוגברת, הפגנת נוכחות משטרתית מאסיבית, ושימוש בלתי מידתי בכוח כלפי אוכלוסייה שלמה יום אחר יום, שבוע אחר שבוע, אינו השלטת סדר. זוהי ענישה קולקטיבית, דיכוי וניצול לרעה של כוח שלטוני.

בשל כל אלה, אנו שבות ומבקשות כי תרוסן לאלתר מדיניות היד הקשה שמפעילה המשטרה בעיסאווייה, כי תמוצה חקירת השוטר שהרג את עביד, וכי תוצאות החקירה יפורסמו ברבים.

בכבוד רב ובברכה,

עביר גיבראן דכוור, עו"ד

טל חסין, עו"ד